

FJALA E DEPUTETIT OERD BYLYBASHI

E ENJTE DATA 15 QERSHOR 2023

Zonja Kryetare,

Të nderuar kolegë,

Sensibilitet më të lartë se ajo që po ndodh në Kosovë, nuk ka. Ne këtu nuk jemi administrata publike e Këshillit të Ministrave, por jemi parlamenti, jemi 140 deputetët e zgjedhur. Në qoftë se ky parlament nuk reagon për atë që po ndodh, në qoftë se nuk kërkon llogari nga Kryeministri për atë që po ndodh dhe se çfarë po bën qeveria shqiptare, do të thotë se nuk po kryejmë rolin për të cilin jemi zgjedhur, nuk po bëjmë detyrën tonë, përfaqësimin e sovranit. Nëse ka një interes që shkruhet që në preambul, është interesi kombëtar, dhe nëse ka diçka që e thotë Kushtetuta që në fillim, madje na udhëzon, është të futemi edhe në aleanca për mbrojtjen e interesit kombëtar, jo të interesit shtetëror. Ne duhet të kishim sot këtu Kryeministrin e një vendi anëtar të NATO-s, për të kuptuar se si po e shfrytëzojmë këtë aleancë për interesin kombëtar. Po ku është Kryeministri? Kryeministri nuk vjen këtu, nuk duket kurrë, sepse interesi dhe konsiderata e tij për parlamentin janë zero, se kështu e ka katandisur grupin e tij parlamentar; nuk e shikon fare të nevojshme. Ai duhet të ishte këtu dhe të jepte llogari për atë që u ka propozuar më parë të tjerëve, por jo Kosovës, për ato veprime, që janë ato sanksione, veprime të cilat qartazi dëmtojnë interesin kombëtar. Interesi ynë kombëtar nuk është në Lindje të Ukrainës, por në Veri të Kosovës. Ky parlament duhet të kërkojë llogari nga Kryeministri. Ndaj, zonja Kryetare, Kryeministri duhet të ishte këtu sot, jo të kemi këto situata, ku vendet e anëtarëve të qeverisë, pas shpinës sonë, janë bosh. Nëse ne nuk diskutojmë për këtë çështje, çdo gjë tjetër duket një rutinë e shëmtuar dhe askush nuk na kupton. E them sërish, ne nuk jemi administrata publike e Kryeministrit, por jemi të zgjedhurit e shqiptarëve, që, sa të kemi mundësi, t'i mbështesim ata dhe jo të mbivendosemi ndaj atyre që ka zgjedhur Kosova. Çdo gjë tjetër është thikë pas shpine për ta. Ky Kryeministër, jo ne, por edhe ky parlament me heshtjen e vet janë duke e vënë në pozitë të vështirë negociuese Kosovën. Në vend që Kosova të ketë aset strategjik një vend anëtar të NATO-s, që të ndikojë në interesin e saj, ne bëjmë të kundërtën, e dëmtojmë Kosovën në negociata. Ata e dinë më mirë se ne se si duhet bërë e gjithë kjo, por ne duhet t'i mbështesim, sigurisht, edhe t'i këshillojmë, por jo duke i vënë ata në pozitë të vështirë me deklarata, si: "Jemi ne më të rëndë sesa partnerët ndërkombëtarë". Zonja Kryetare, Po kthehem te çështja që kemi sot në diskutim. 10 vjet më parë, më 30 maj të vitit 2013 në këtë parlament u ndërpre fushata zgjedhore dhe u thirr një seancë e jashtëzakonshme. Ndoshta edhe ju i mbani mend 3 ligjet me shumicë të cilësuar, që, në fakt, ishin vetëm 2: ligji për nëpunësin civil dhe ligji për Gjykatën e Lartë; e treta ishte Rregullorja e Kuvendit, e cila miratohet me 71 vota, por Sali Berisha kishte vendosur ta miratonte me konsensus, edhe pse i kishte votat, madje komisioneri Fyle në atë kohë ia kërkonte: "Sido të jetë, edhe referendum të bëni, ne e duam me konsensus". U mblodh parlamenti në seancë të jashtëzakonshme, në mes të fushatës, për të gjetur konsensus për ligjin për nëpunësin civil. Çfarë ndodhi më pas? Më 30 shtator, 2 orë para se ai ligj të hynte në fuqi, më 1 tetor, ju e ndryshuat me akt normativ, e pezulluat.

Pas 6 muajsh Gjykata Kushtetuese u shpreh se akti normativ ishte antikushtetues, por ndërkohë mijëra nëpunës civilë e punonjës të administratës publike ishin qeruar nga administrata! Pra, në vend që t'i

japim stabilitet administratës, dëgjojmë nga ministrja që mobiliteti i administratës është sukses! Një nga parametrat është se sa stabil është administrata, jo sa e lëvizshme. Një avokat me emër, para pak kohësh, thoshte: “Po më vijnë pas zgjedhjeve nëpunës të administratës, sepse janë të frikësuar për ato që detyrohen të nënshkruajnë në këtë administratë”. Një ish-kolegu juaj, që sot nuk është më këtu, ish-deputet socialist, pak kohë para zgjedhjeve më thoshte: “Çuditërisht se çfarë firmosin sot punonjësit e administratës! Si nuk kanë frikë nga firma e tyre?!” , sepse firma shkon dhe më pas vijnë problemet, dhe ju i shihni te këto proceset. Dalëngadalë do të shihni se, ata që na duken peshq të vegjël, në momentin kur do të kenë frikë, pra shumica e eprorëve, do ta kenë të vështirë të çojnë para agjendat korruptive. Administrata politizohet nga koka te këmbët, pra ka jo vetëm njerëz ndaj të cilëve ushtrohet presion, por edhe njerëz që zëvendësohen me militantë, që më pas marrin edhe emrin “patronazhistë” dhe Kryeministri i përshëndet dhe i duartroket. Të gjithë këta janë indikatorë që tregojnë se administrata është e politizuar. Po e them unë këtë? Jo. Po e thonë kolegët e mi?! Jo! Në vitin 2019, 4 vjet më parë, OSBE-ODIHR-i në rekomandim kanë kërkuar të depolitizohet administrata publike. Çfarë ka ndodhur? Asgjë! Ndërkohë, ju thoni se keni arritur sukses, “eficiencë”, “efikasitet”, i thoni të dyja bashkë, se nuk e ndani se çfarë është njëra dhe çfarë është tjetra. Në datën 4 qershor të vitit 2020 (ajo marrëveshja e 5 qershorit) nuk u ra dakord për depolitizimin e administratës zgjedhore, sepse vetë BE-ja e tha që nuk e bëni dot, pasi administrata është e politizuar. Kjo gjë është e shkruar. Ku jemi sot? Kemi sistemin e patronazhimit, sistemin e aktivistit, dhe në deklaratën paraprake të ODIHR-it thuhet shumë qartë se administrata qendrore dhe lokale është përdorur në fushatë zgjedhore. Raporti nuk ka dalë ende. Prisni dhe do ta shihni se çfarë do të dalë! Çfarë do të thotë kjo? Ju e profilizuat zgjedhësin, e eskortuat deri në qendrën e votimit dhe ai e shihte edhe patronazhistin e tij në komision apo si vëzhgues. Zonja Kryetare, ju kërkoj edhe pak sekonda kohë. Kemi një sistem, i cili është shtrirë në mënyrë brutale tashmë në të gjithë territorin, që kontrollon zgjedhësin, ushtron trysni tek ai, dhe zgjedhësi mendon se nuk ka shpresë. Kjo është administrata publike socialiste që keni ngritur, administratë patronazhistësh! Këtë e thotë vetë Kryeministri.

Nëse ka sot korrupsion galopant, ky është tregues shumë i qartë i administratës që kemi, jo vetëm në raport me cilësinë, por edhe në raport me ligjin. Ata nuk pyesin se çfarë firmosin, “se na mbron ai sipër”. Pandëshkueshmëria është ajo që më pas i bën këto “jaka të bardha” të vogla të mos ndiejnë siklet kur shkojnë dhe e kërkojnë votën me para, sepse ky sistem i shitblerjes së votës, ose i blerjes së të drejtës së votës për të mos shkuar për të votuar, mund të jetë ekstensiv në 100% të territorit vetëm nëse përdoren dhjetëra e mijëra nëpunës të administratës. Ju këtë keni bërë. Është vepër penale, por sa kohë prokuroria fle gjumë apo e kthen kokën në krahun tjetër, sigurisht, sistemi i pandëshkueshmërisë do ta rrënojë. Por një gjë dua t’ju them: harrojeni që ky vend do të ketë progres, në qoftë se administrata publike është kaq e paaftë, kaq e politizuar dhe kaq e inkriminuar! Faleminderit!